

Kiadóhivatal:
Kaposvár, Irány D.-n. 14.
Ide címszándók
az előfizetési pénzek.
Hirdetések és nyilatkozati
közlemények:

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Egész évre . 8 kor
Félévre . 4
Negyedévre . 2
Egyenlő részre : 20 fill.

SOMOGYI ÚJSÁG

Szerkesztőség:
Kaposvár, Irány D.-n. 14.
Ide címszándók a lap
szellemi részét illető minden
közlemény.

Bérmontetlen küldé-
ményt nem fogadunk el.

Kéziratokat vissza
nem adunk.

MEGYEI és HELYI-ERDEKŰ VEGYES TARTALMU HETILAP

A »Kaposvári Iparoskör« hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint egyszer: KEDDEN.

Felelős szerkesztő és kiadó: Poór Sándor. Főmunkatárs: Dr. Obetkó Károly.

A vármegyei közgyűlés.

Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 7-én Tallián Gyula főispán elnöke alatt tartotta rendes évnegyedes közgyűlését, melyen a tagok igen szép számmal jelentek meg. Fontosabb tárgyak voltak az országgyűlési képviselőválasztók fuvardíjairól szóló szabályrendelet, mely a belügyminister rendelete értelmében módosított. Az igazságügyministernek a Kaposvárot tervezett igazságügyi épület telkének Kaposvár város által a központi sör-csarnok-féle telekre följárólt cseréje egyben beérkezett leiratára, mely szerint a város hajlandó 130000 koronával hozzájárulni, felirat intézése határozatott nevezett ministerhez. Tudva levő dolog ugyanis, hogy a kir. törvényszéknek a vármegye székházában levő helyiségei szűkek és cizszerűtlenek, különösen pedig fogház helyiségek egészségügyi tekintetben

tűrhetlenek s így az építés költségei nem a város, a vármegye érdekében, hanem az előállott kényszer helyzet folytán az igazságügyi kincstárra neheznek. Mindezeknél forma sem a város nagyobb áldozatot nem hozhat, sem a vármegye, melynek nem járna valami nagy előnnyel, ha elfoglalt helyiségeit újból vissza kapná. A vármegyei tisztviselők korpótléka ügyében hozott vármegyei határozatot a belügyminister, kinek jelszava a jog, törvény és igazság immár harmadszor küldte vissza. Ugy látszik csak hangzatos szavak azok és nem egyéb, mert Széll Kálmán a belügyminister vezetésével megbízott minister elnök is jól tudja a vármegyei tisztviselők nyomasztó helyzetét, kiknek csekély fizetése éppen nem áll arányban a reájuk neheződő, súlyos felelősséggel járó, nagymérvű munkával. Most azt kifogásolta a minister, hogy a meg-szavazott korpótlék a tisztviselők

nyugdíjába nem számítható be. Egyide-
jűleg, hogy a korpótléket a tisztviselők
végre megkapják, a minister helytelen
kívánata szerint intézkedett, — de a
jog, törvény és igazság hangzatos
fordítását követve, meg fogja majd e
részben is tenni a szükséges lépéseket
a közgyűlés. Ugy látszik a vármegye-
lakói még saját pénzüikkel sem ren-
delkezhetnek akarátuk szerint!

Érdekes volt a kultus ministernek
egy leirata is. A vármegyei tiszt
örvos nevezett ministerium fölírása
folytán, kiküldetett Csurgóra, hogy ott
Borda Szabó Endre tanítót vizsgálja
meg, vajon szolgálat képes-e, a föl-
merült költségeket azonban a minister
ur nem fizette meg, azt mondván,
hogy az a főorvos utiátalányából
fedezendő. Nohát a vármegye gavalér
volt, a házi pénztárából kiutalta azt,
de egyuttal utasította az alispánt, hogy
jövőre ilyen-féle kiküldetésekről szóló
rendeletet hagyjon figyelmen kívül és

T Á R C S A.

Ripacs-élet.

— A »Somogyi Újsá.« eredeti tárczája. —

I.

Ugy hat óra felé járt az idő. A terem-
ben, a mit a nagyvendéglőstől vettünk ki
színháznak, még szanaszét dülöngtek a
székek, és a nyolczvankrajczáros körszékek
belekeveredtek a hatvankrajczáros zárt-
székek közé. Drágább hely nem volt; örültünk,
ha azokat is eladhattuk.

Itt-ott a padlón egy-két összegyűrt
szinlap hevert, a mien egy estének a törté-
nete van. Egy darab a mi színtümből és az
agyvelőnkéből, az idegeinkből.

Aztán összetepik, eldobják...

A szinpad még azon rendetlenül állt.
Az előtte levő napon népszínművet adtunk,
hát csak egy pad. meg egy fa volt a
színen.

A padon egy lány zokogott. Az arcát
nem lehetett látni. Zokogott...

És jött a kis naturburs, az elmarad-
hatatlan fehér szegfüvel és a cigarettjével.
A fess ripacs — a hogy hívták a színházon
kívül — mert a többiek kopottak voltak.
Szűrkék, mint az utazéli verebek... Azon
az estén Sulamithot adtuk, a kasszadara-
bunkat, a mi még Kutjabagason, meg
Piripóson is csinált publikumot. Zingitan-
got — a szerencsen szolgát játszott a gye-
rek. Ilyen szerep pedig nagyon sok időt

főlemész a maszkírozással. Azért már két
órával előbb ott volt. A mint a szinpadra
pillantott, meglepődve nézte a lányt, de az
nem vette észre. Egy darabig visszafojtott
lélekzettel állt ott, aztán a női dörzön ke-
resztül, a mi a hátsó kulissza-fal mögött
volt, a helyére ment csöndesen. Meggyuj-
totta a tükre mellé a gyertyát, előszedte a
festékjét és lassan hozzá kezdett a masz-
kírozáshoz.

Közbe-közbe, a mikor egy vonást el-
rontott a szeme körül, dühöngött is. De
csak ugy magában.

Mért kell neki játszani ezt a piszkos
szerepet? Mért éppen neki?

De azért, ha egyszer azt mondta volna
a direktor, adja át másnak a szerepet, hát
nem maradt volna meg a társulatnál.

Aztán jött a színházi szolga. Dühösen
becsapta az ajtót. Ugy látszik megint ki-
kapott a direktorné öngaságától. Elkezdett
tüzet rakni, miközben pokoli zajt csapott a
szeneslapáttal. Tavasz volt ugyan, de csak
amolyan kinevezett tavasz.

A lány fölriadt és megtörölte a sze-
mét, kissé restelte is magát, mikor a szolga
köszönt neki. Aztán odament a kis natur-
bursához, és a vállára tette a kezét.

Beszélni kezdett, de a hangja el-el-
csuklott.

— Jó estét! Maga is itt van gyerek?

— Jó estét Gizi! Nini, hát maga az
új színésznőnk? Hogy van, mondja csak?

— Most jöttem magukhoz. Képzheti
hogy érezhettem magamat, a mikor ide
jöttem. Azt hittem, hogy a maguk színháza
is olyan, mint a pesti színházak. Ugy
éreztem magamat, a mikor megpillantottam

ezt a csöpp szinpadot, mintha egy koporót
látnék, a mibe eltemetik az én ambíciómat,
az én gyerekes vágyaimat. Olyan jól esett
sírni azon a padon.

— Ne szomorkodjék Gizi. A kis szin-
padon éppen ugy lehet szolgálni a művé-
szetet, mint a kis templomban imádkozni.
Legyünk Gizi jó barátok. Egy pár hó-
napig nem olyan rossz az a ripacs-élet.

Megfogta a kis lány kezét, belenézett
a két szemébe, a mi könnyek közt is mó-
solygott.

Gizi végigsimogatta még egyszer a
kis naturburs haját, aztán erővel szolt
hozzá.

— Pá gyerek, estére megnézem, hogy
jatszík.

Aztán vigan, valami pajkos operett-
áriát, dudolgatva futott végig a termen, és
most már kacagott azon, hogy az előbb
milyen keservesen zokogott azon a padon.

Csak a csipkekendője volt még nedves
a sirástól...

II.

Hármat csöngtetett az ügyelő. Vala-
mennyien készek voltak a maszkírozással,
az öltözkössel, csak a kis naturburs kapko-
dott rettenetesen.

— Az istenért, el ne kezdjék még
egy perczet várjanak!

Meghívták megint valahova a gyere-
ket osztonára és elkészett.

A morózus ügyelő dörögött. Egyéb-
ként mindig dörögött.

— Persze, végigkurizálni az egész
várost. Az én időmben már hat órákor itt
voltunk maszkírozni. Ezek a mostani urfiak

ne hajtsa végre; mert a tisztí főorvos a vármegye és nem a kultus minis'ter fizetett tisztviselője; ha tehát ez a saját ügyében akar a vármegye főorvosa által rendelkezni, akkor talán a költségeket is ily alkalommal meg kellene fizetni!?

A bűnvádi perrendtartás életbe léptetése a szolgabírói hivatalokra, mint elsőfoku rendőrhatalóságokra feletti sok munkát ró, tehát a belügyminis'terhez újból fölrát intéztetik a szolgabírói állások szaporodása tárgyában.

Zrinyi Miklósnak a szigetvári hősnek szobor emelése elhatározottat e czélból Biederman Ottó nagybirtokos elnöksége alatt egy bizottság küldetett ki a részletek kidolgozására.

Még számos ügydarab intézettel el a közgyűlésen, melyen Vettengel Károly mikéi körorvos, mint újonnan kinevezett tabi járás orvos, hivatalos esküjét letette.

— A vármegyei közigazgatási bizottság e hó 9-én Tallán Gyula főispán elnöksége alatt tartotta ülését. A havi jelentések valami fontosabb adatot nem tartalmaztak. Az előadott darabok is fölemlítést alig érdemelnek. A fegyelmi választmány Peti Mihály alsóki körjegyzőt többrendbeli hivatalos mulasztás miatt, hivatalvesztéssel büntette.

H I R E K.

— **Előfizetési felhívás.** Tisztelettel felkérjük lapunk t. olvasó közönségét, hogy a kiknek előfizetésük e hó végével lejárt, azt megújítani szívesek legyenek ne hogy a lap küldésében akadályok merüljenek fel. Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

Kitűnő tisztelettel:

a „SOMOGYI UJSÁG”
kiadó hivatala.

— A kaposvár áll. főgymnásium V. osztályának növendékei f. hó 9-én Endrei Ákos és dr. Kocsis János tanárok vezetése alatt Pécsre rándulak, hol a nagyobb gyártelepeket tekintették meg. A tanulságos kiránduláson vagy 30 tanuló vett részt.

— Somogyi Károly jól szervezett társulatával 20-an fogja megkezdeni az előadások sorozatát. Taval ugyan azt hittük, hogy az idén már nem alban a rozoga arénában folynak le az előadások, de úgy látszik, hogy az új színház kérdése még nagyon sokáig alszik. Ez évben az aréna a város tulajdonába megy át és nem hihetjük, hogy a jövő évben a hatóság le nem rombolná a már most is rozoga állapotban lévő színpadot. Hisz a múlt szezsonban is gerendákkal kellett a déli oldalt megtámogatni, hogy össze ne dőljön. Ez évben Somogyi hamarabb jött Kaposvárra és azt hisszük, hogy a közönség jobban is fogja látogatni.

— A vezérkar Kaposvárról. A hadsereg vezérkara f. hó 10-én a déli úni gyorsvonattal városunkba érkezett. Báró Beck vezérkari főnököt a pályaudvaron Németh polgármester üdvözölte (ugyan mire volt ez jó?), ki német nyelven köszöntötte meg a szívélyes fogadtatást. Minthogy Báró Beck a Koronába szállt, tiszteletére 2 nagy fekete-sárga lobogót tüztek ki. Hogy kicsoda, az még most is titok. A magyar érzelmű közönség nem jó szemmel nézte ezt és e mellett a kedélyeket még jobban felizgatta az a körülmény, hogy a magyar nemzeti zászló száműzve lett. Az elégedetlenség már-már tüntetéssé fajult, sőt városunk lelkes ifjúsága a hazafias polgárokkal egyetemben abecugolni is kezdett, de báró Beck tapintatosan még idejekorán elrendelte a fekete-sárga zászlók eltávolítását. Annál nagyobb elismerés illeti a Ferencz József szálloda tulajdonosát, Vadkerty Antalt, ki a katonaság által szállodájára kitűzött osztrák lobogó mellé kitűztette a magyar nemzeti lobogót is. Ez is ennek a rendje. Ha a hadsereg közös, nyilvánuljon ez külsőleg is. A vezérkar különben műszaki felvételek eszközölése végett már 12-én reggel eltávozott Kaposvárról.

— **Halálozás.** A kaposvári áll. iskola tanítótestülete mély fájdalommal tudatja Merényi Kálmán áll. el. isk. igazgatónak, a jeles tanítónak s lelkes kartársnak f. hó 11-én d. u. 4 órákor életének 48-ik, boldog házasságának 26-ik és tanítóságának

30-ik évében váratlanul történt elhunytát. A temetési szertartás 13-án d. u. 4 órákor, a gyászmise pedig 14-én d. e. 1/2 órákor kezdődik. A gyászkiárat a boldogult családjának Sétatér-utcai lakásából indul a keleti temetőbe. Kaposvár, 1900. május 12-én. Nyugodjék békével!

— **Nagy tűzvész** pusztított f. hó 11-én Kaposmérőben. Eddig még ismeretlen okból az egyik lakóház kigyulladt, és a szél által táplált tűz nem sokára lángba borította a szomszédos épületeket is. A vész színhelyére kivonult a kaposvári tűzoltóság is, kiknek aztán nagy nehezen sikerült a tüzet localisálni. Így is 4 lakóház és 5 melléképület hanvadt el.

— **Utazási ösztöndíjak** a párisi kiállításra törekvő iparosok és munkások számára. A kereskedelmi minis'terium a pécsi kereskedelmi és iparkamarával egyetértőleg Baranya, Somogy és Tolna vármegyék területére négy, törekvő iparos részére egyenként 300 koronás utazási ösztöndíjra hirdet pályázatot. A kellőleg felszerelt kérvények f. hó 20-áig adandók be a pécsi kereskedelmi és iparkamaránál. Ezen ösztöndíjra csak az olyan fiatal mesterek, illetve ipari alkalmazottak tarthatnak igényt, a kik a párisi nemzetközi kiállítást sajátjukból meg nem tekinthetnék, az oda leendő kiküldetésre azonban kiváló szakismereteiknél fogva alkalmasak és oly iparágot űznek, melynek fejlesztésére ily tanulmányozás befolyással lehet.

— **A helybeli** izr. népiskolánál az évzáró vizsgálatokat a következő sorrendben tartjuk meg: május hó 19-én délután 3 órákor a III. és IV. osztály vizsgálatát a héber tantárgyakból. Május hó 20-án d. e. 8 órákor az I., 21-én d. e. 8 órákor a II., 22-én d. e. 8 órákor a III., 23-án d. e. 8 órákor a IV. osztály vizsgálatát. 23-án d. u. 4 órákor záró-ünnepély.

— **A városi** képviselőtestületből kilépett 24 r. tag helyett következők lettek megválasztva f. hó 10-én: I. kerület. Rendes tagok: Kemény Samu, Horváth Pál, Simon Gyula, dr. Kovács József, Golobits Márton, Krásovits József, dr. Réthi Ignác, Hegyi István. Pótagok: Kutas János, Kovács Imre, dr. Fehér Henrik, Horváth Imre molnár. II. kerület. Rendes tagok: Szigethy Alajos, dr. Szaplonczay Manó, Szarka János, Lencz György, Biczó József, dr. Haidekker Károly, Rimanóczy Géza, Psik Lajos. Pót-

pedig a színésziskolából ideszagolnak, és egyebet se tudnak, mint botrányt csinálni

A karmester — zenekarról szó se volt, el kezdett a zongorán játszani, a mi olyan rossz volt, hogy énekelhetett mellette az ember, a hogy akart. A közönség nem vette észre, ha hámisán intonált valaki.

Kapkodás, lötés-futás, kiabálás — végre felhúzták a függönyt.

Csak az öreg kórista, a vén ripacs Fehér Dini bácsi volt csöndesen.

A fülébe zugott folytonosan, a mit pár hét óta hallott sutlogni, hogy a felesége megcsalja.

És azzal a sápadt arcú gyerekekkel, a szerelmes színésszel.

Végignézett az öreg a kopott Ferencz-József kabátján, a cipőjén, és soha nem érezte magát úgy, mint abban a perczben.

Akkor látta csak, hogy ő milyen kopott, szürke, veréb...

A terem bejáratánál állt a felesége, a csöpp szőke, pajkos asszony, és mellette az a gyerek. Az asszony aznap a jegyet szedte, a gyerek meg nem jázott. Szét-húzza az öltöző bejáratát rongyos függönyt az öreg, és látta, hogy éppen abban a pillanatban a gyerek megcsipte az asszony arcát.

Összeszorult az öreg lelke; az ass-

zony, a kit kiemelt a porból, a sárból, rutul megcsalja.

Aztán lassan-lassan, a mikor a jelenése következett, mégis nyugodtabb lett. Végre is, most már nincs mit szégyelnie. Kiadta az útját annak a rossz asszonynak, és még előadás után el fog utazni az asszony.

Bement az öltözőbe és már nem röstelte a dolgot. Nem vette észre, vagy nem akarta észrevenni a nyomorúak gunyos pillantását.

Előadás után azért kikísérte az asszonyt a hajóállomásra. Folyton takargatta, hogy meg ne fájzék.

Talán sajnálta...

Aztán elindult a hajó, beleveszett az éjszaka feketeségébe. Egy-két lányra világított valahol, és csöndesen aludt a nagy Duna.

Összehúzza a kabátját az öreg, pedig nem is volt hideg — és bement a kávéházba:

Valami nagy muri volt. A hogy az öreg belépett, nagy éljenést csaptak a többi ripacsok, és leültették az asztalukhoz. Aztán elkezdtek tréfálni, otromba viczeket faragtak a megcsalt férjekről.

Az öreg fölkel és vette a kalapját.

A kis naturbure — a kit az ágyból huztak ki és vitték a murira, — a hogy

látta az öreg szomorú arcát, fölugrott, és a szemébe vágta a többinek:

— Nyomorultak!

És ment ki az öreggel karofogva. Még az utcán is hallották a többieknek kacagását.

Ott künn az éjszakában, a mikor igazat szoktak mondani az emberek: csöndes, meghalt hangon szólt az öreg a kis naturbursnak.

— Maga, igazán jó gyerek. Csak ne maradjon ezek közt, menjen becsületes társulathoz, mert magának is oda lesz, ha soká itt marad a tehetése — és elzúllik. Fusson innét édes fiam!

Aztán szóltanul mentek egymás mellett a Duna parton.

Csönd volt, csak távolról hallatszott egy-egy tülök hang.

Az öreg elnézett messze a Dunán mintha keresett volna valamit ott a messzi távolban...

Kovács Sándor.

tagok: Rigó István, Zánkay Gusztáv, Lencz Sándor, Horváth Imre hentes. III. kerület. Rendes tagok: Szalay Károly, Svarcz Samu, Hirschmann Mór, dr. Rimanóczy Ferencz, Kiss Ferencz, Rónai József, Poór Sándor, Csondor János. Póttagok: Danilo-vics János, Porkolab Zsigmond, dr. Löwen-tritt Ödön, Kertessy Elek.

— **Somogy megyei gazdasági egyesület.** Értesítés. A »Somogy megyei Gazdasági Egyesület« a Nagyméltóságú Földmívelés-ügyi miniszter Úr erkölcsi és anyagi támogatása mellett, az alább megjelölt közsé-gekben ingyenes népies gazdasági előadást rendez. Miért is felhívjuk a község összes földmivelő gazdáját, hogy az előadásokon megjelenni szíves legyen.

K ö t t e. Május hó 19-én délelőtt 11–12 ig. Előadó: dr. Roboz Zoltán a somogy megyei gazdasági egyetel titkára Ka-posvár. »A filloxera lepelt szőlők fentartása szénkénegegel.« »Uj szőlők telepítése szénkénegezés alá, tekintettel az agrár köl-csönökre.« »Védekezés a szőlőbetegség ellen.«

L á t r á n y. Május hó 19-én d. u. 6–7-ig. Május 20-án d. e. 8–9-ig. Május 26-án d. u. 6–7-ig. Május 27-én d. e. 8–9-ig. Előadó: dr. Roboz Zoltán gazda-sági egyeteli titkár. Az előadás tárgya: »Védekezés a filloxera ellen szénkénege és amerikai ojtványokkal.« »Telepítés agrár kölcsönökkel.« »Védekezés a szőlőbetegsé-gek ellen.«

B á b o n y. Junius 4-én, junius 10-én, junius 17-én, junius 24-én minikenkor d. u. 3 órakor. Előadó: Kopácsy Kálmán ura-dalmi intéző Pusztá-Kapoly. — Az előadás tárgya: »A kisgazda vetés forgója, különös tekintettel a takarmány termelésre.« »A ló-tenyésztésről.« »Védekezés a sertésvész ellen.«

H o m o k. Junius 4-én délután 3 óra-kor, junius 10-én délután 3 órakor, junius 14-én délután 3 órakor, junius 17-én délu-tán 3 órakor. Előadó: dr. Roboz Zoltán gazdasági egyeteli titkár. Az előadás tárgya: »A filloxera mentes homokterületek szőlő-vel való telepítése.« »A homokszőlők mi-vélése.« »Védekezés a szőlőbetegség ellen.« Az előadások a népiskola helyiségében lesz-nek megtartva. »Somogy megyei Gazdasági Egyesület.«

— **Uj körkép jön.** Május 20-án kör-kép nyílik meg a fővárosban az Aréna uton, a műcsarnok mellett) a Bem-Petőfi körkép helyén s ez lesz az egyedüli körkép széles ez országban, melynek közönsége pedig a legnagyobb érdeklődéssel viseltetik az ilyenfajta művészi alkotások iránt. Az új körkép százhusz méter hosszú vásznon a Corso Emannelótól tekintve, egész Nápolyt ábrázolja, Olaszország e legszebb városát, szinte valamennyi, külön-külön csodálatos gonddal megfestett házával, háromszáz templomával, minden nevezetességével, szob-raival, parkjaival, az isteni királyi palotával, kilátással a Vezuvra, a tengerre, híres szigetjéi: a Caprira, Ischiára, Procídára, a narancs és citromligetekre, az utcákon a tipikus nápolyi alakok és jelenetek soka-ságával. Olyan ez az óriási kép, hogy szinte élénk varázsolja azt a gyönyörű helyet, melyről a régi olasz közmondás azt tartja: »Nápolyt látni és meghalni.« Az új körkép már meg is érkezett Hamburgból, a hol ki volt állítva s most lázasan éjjel-nappal folyik a munka a körképépítésben, hogy 20-ára — mikorra megnyitják minden készen legyen. Legnagyobb gondot a körképhez csatolt előtér készítése kíván, melyen maguk a festőművészek felügyelete alatt dolgoznak. Az előtér ugyan is olyan egy lörképnél, mint a szép, hullámos, puha ha a csinos női fejen. Úgyes művészi előtér nélkül, a legszebb körkép sem hat, ha pedig mesteri módon van a képhez ragasztva az előtér, nagyobb illúziót kelt, a természe-tes látszatával ruházza fel a képet. Mind e tulajdonságokkal fog pediglen bírni az új körkép előtere, melyen egész házakat, terrá-

zokat, utcákat és parkrészeket készítenek. Az így megalkotott előtér aztán, a valódi kö, fű, oszlop, fa, őszefolyó a festett tár-gyakkal, s azt a csalódást kelti föl, hogy a festmény is él, avagy a valódi dolgok is festmények. A képet Fleischer Fülöp festő tanár festette (bécsi világhírű császári jubi-láris kép mestere), több müncheni festő közreműködésével. Nem lehetne szép egy Nápolyt ábrázoló kép, ha nem lenne művészi az ege és a Nápoly körkép egét ugyanaz alkotta, a ki a Kosciuszko és Bem-Petőfi körkép annyiszor megcsodált egét festette.

— **Hogyan védekezzünk a moly ellen?** Czél szerű utasítást tartalmazó füzet jelent most meg a szörnemek, ruhák, stb. házi kezelésben való megóvására vonatkozólag, mely füzetnek elolvasása hasznos tartalma-nál fogva különösen ajánlatos. A füzet kívánatra ingyen kapható a szerzőnél, Katzer Józsefnél, VI. Ó-utca 46.

— **Az élet és a vagyon.** Egyik a mási-kat kiegészíti, mert az életben rászorulunk is vagyonra, vagyon nélkül pedig nem ér az élet sokat, amit az is bizonyít, hogy mindenki vagyonszerzésre törekszik. Csak-hogy kevés azoknak a száma, akik erre képesek a mindennapi keserves munka mellett. Ennek oka az, hogy a legtöbben figyelmen kívül hagyják a sors által nyuj-tott szerencsés véletlenek eredményét. Mert aki ezzel foglalkozik, az nagyon jól tudja, hogy minő sokan vannak, akik jólétüket csak annak köszönhetik, hogy nem mulasz-tották el kiaknázni azt a páratlan alkalmat, melyet az osztálysorsjáték nyújt az abban résztvevőknek. Maga e sorsjáték az életet jelenti a nyerőre nézve, akiknek eddig se szeri, se száma. Különösen a Török A. és Tsa bankház (Budapest, Váci-körút 4.) jutott abba a szerencsés helyzetbe, hogy vevőinek rövid idő alatt több mint három millió koronát fizet-t ki, ennél fogva a sors-jegyvásárló közönség figyelmébe ajánljuk Török A. és Tsa bankházát, mely megbiz-hatósága, pontossága és szerencséje folytán amúgy is kiérd-melte a közbizalmat.

— **A helybelyi és vidéki kerékpárosok figyelmébe.** A kerékpározásnak, ennek az utolsó esztendőben magyar földön is óriási mérveket öltött új sportnak egy hazai szakközlönyét kaptuk tegnap, mely megér-demli, hogy a kerékpárosok figyelmébe ajánljuk. Címe: »Kerékpár-Sport«. Megje-lenik minden tíz napban váltakozóan négy melléklettel, u. m. a »Karika-Victor«, a »Motor-Sport«, a »Kerékpáros Hölgyek Lapja« és a »Kerékpárkereskedők Ujsága« című mellékletekkel. A főlap állandó érdekes tartalmát a vezércikk, szakközle-mények, tárcza, utleírások, bel- és külföldi hírek, technikai újdonságok leírása, sport-irodalom, mulatságok, versenykiírások és eredmények, szabadalmi értesítők, képes-levelező-lap gyűjtők rovata, táviratok stb. teszik. Különösen kiemelendő a Kerékpár-Sport« turadipályázata is, melynek értelmé-ben a szerkesztőség minden év végén 20 értékes ezüst és bronz érmet oszt ki a lap előfizetői között. A díjakra minden előfizető pályázhat. Az ügyesen szerkesztett csinos kiállítású kerékpáros ujság a leg-zakava-tottabban foglalkozik a sport összes kérdé-seivel s így nézetünk szerint nélkülözhetetlen minden magyar kerékpárosra nézve. Kívá-natos volna tehát, ha a helybelyi és vidéki kerékpárosok hathatósan támogatnák e sok jó ezült szolgáló, csakis neki szerkesztett szaklapot, a mi nem kerül nagy áldozatba, mert a lap előfizetési ára egész évre csak 8 korona, fél évre 4 korona. A »Kerékpár-Sport« szerkesztősége Pécsnél (Siklósi országot 20. sz. alatt) van, a honnan kíván-na mutatónyaszámot is küldenek, mely igazolni fogja annak a néhány dicső szónak igaz voltát, melyet e jóra való magyar sport-irodalmi termékről elmondottunk.

— **Hihetetlen!** Pedig az elismerő levelek ezrei bizonyítják, hogy a Feller-féle Elsa Fluid minden, de még oly betegsé-geknek is, melyeket más gyógyszer nem

gyógyít meg, bámulatos eredménnyel hasz-nálható. Különösen lázt, közhányt, reumát, mell, fő fog fájást, szurást, vérszegénységet, görcsőt, gyomorbajt, szembajt stb. gyógyít biztosan és gyorsan. 12 üveg ára 5 korona bérmentve. Egyedüli készítője Feller V. Jenő gyógyszerértára Stubica 135. szám (Zágráb-megye) Egy családnál se hiányozzék e kitűnő, az egészségügyi hatóság által meg-vizsgált és jóváhagyott szer, melyet a ki egyszer hozat, sokoldalú hatása miatt állan-dóan használ. »Vak voltam már, csak a Feller-féle Elsa-Fluid mentette meg szemem-világát« írta Szücs Péter Budapest, Felső-rakpart 9

— **Mi okvetlen szükséges minden hölgynek?** Szép, tiszta, fide arczbőr! Ez a legkönnyebben és legbiztosabban az egész világon elismert és kedvelt Margit crém használata által érhető el. E teljesen ártal-matlan törvényesen védett arczkenőcs, mely sem híganyt, sem ólmot nem tartalmaz, a szeplőt, májfoltot, pattanást és az arcz mindennemű tisztatlanságát pár nap alatt eltávolítja, a ránczokat kisimítja és az arcznak finom, fiatal, rózsás azint ad. Kap-ható a készítőnél: Földes Kelemen gyógy-szerésztnél Aradon és minden gyógyszerár-ban. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona.

C S A R N O K.

Modern paradicsom.

»Paradicsom« és »modern«? Hát össze illik-e ez a két szó?

Össze — módjával. Mert hiszen az emberiség annyi gondolattal gazdagodott és annyi új fogalmat nyer folyton, hogy már nem győz új meg új szót alkotni, a tar-talomnak új meg új kifejezést kölcsönözni, s főleg a hol az eszmék hasonlósága miatt egyik gondolat felidéri a másikat: az ember rákényszerül a képes beszédre. A bibliából ismert paradicsom, a melynek pusztá neve is ártatlan gyönyöröztet kelt, a testben-lekben ép, erőteljes, tiszta első emberpár-hajléka, táplálója, gyönyörödjője volt a ter-mészet minden gazdaságával megáldott; az a modern paradicsom pedig, amelyről mi beszélünk halálal eltelten: természetadta kincseivel visszaadja a kórsággal sújtott embernek testi-lelki javait, egészségét, fide-ségét, derűjét. Elragadó szép vidékével bármely pontról tekintve is gyönyörködött, az emberi kéz alkotta építkezéseinek pom-pája, a mai orvostudomány és a modern comfort vívmányai pedig a jólétet betetőzik. Egészség, derült kedély és mindaz, a mi a szemnek-fülnek szép: mi kell még a modern embernek, hogy a paradicsomban érezze magát?

Terjeszti teljes meggyőződéssel az ott járt és meggyőzött ezernyi ezer ember azt az ötletet, hogy azért nevezik Herkulesfürdő-nek, mert onnan herculesi erővel megáldva távozik a sinylődve odaütött beteg is. Fél-százat meghalad ama kórságok száma, a melyek ellen a bámulatos erejű hercules-fürdői forrásvizek használata és egyéb gyó-gyító eljárások fényes sikerrel járnak; tizenkétezerre rug immár azoknak a bete-geknek a száma, a kik ott egy-egy évben testi-lelki bántalmaikból felépülnek. Jó lélekkel mondhatjuk, hogy a lelki állapot is nagyon hat a páciensre, s hogy a Herku-lesfürdő elragadó szép vidéke nagyon elő-segíti a szenvedők üdülését.

A Kárpátoknak ez a gyönygye Krassó-Szőrény vármegye délkeleti határan, egy vadregényes, mintegy 500 méter széles völgyben, melynek lejtőit, lépcsőzetesen sűrű bükkerdők fedik a melybe hatalmas sziklacsucok pillantanak le, — bájos sma-ragdöld erdők díszes keretében.

A vadregényes és mégis oly kedves Csernavölgyet, melyben a meleg kénforrások a völgy talapatából buznak fel, hogy

pótlások és emberi kéz szípitési csak kontárkodások volnának a természet szent jogába.

A pályaudvartól a fürdőig a Cserne mellett kigyóú ut észak-nyugaton szőlővel beültetett. Lejtős hegyoldal, melynek gerincze azonban eredeti jellegét végkiágazása előtt megőrizve, sűrű bükkerdőkkel van borítva.

Délkelet felől a meredek falu, szakadozott, kopár szikláláncolat tűnik szemünkbe, mely ezüst szürke csucsaival a felhőkbe nyúlik, míg lábával lejtős, gyöngyözdött rét-ségen nyugszik, s folytatás a völgy szűk helyre szorult kukoricázásának. A fontos természeti szépség csodás kontrasztjába belevegyül a helyenkint csendesen folydogáló, helyenkint siklás medrében mormolva és tájékozva tovarohanó Cserna zugása, melynek örökös tört akkordjai csak a Dunába torkolásánál hangzanak el.

Meglepetésvány bővíti el a közeledő fürdővendégeket. Jobbra-balra szétáradnak a hegyek, mint a forrásvidék kapuja előtt meg akarnak könnyíteni számunkra a belépést. Valóságos éden társ szemünk elé, midőn Herkules szent forrásainak helyéhez közeledünk. Gyönyörű villák, pompás díszépületek és ültetvények sorakoznak egymás mellé összhangzatosan, stilszerű egymásutánban a csodaszép völgyben, magas hegyekkel és sűrű bükkerdőkkel övezve. Különböző magasságban a sűrű erdőből díszes gloriettek tűnnek elő, a melyekhez a kényelmes, tekervényes erdei uton mindenki szívesen fölgyalogol, hogy a pompás kilátásban gyönyörködve lelkét felfrissítse.

A természet vadregényes képei bájos közvetlenséggel vonulnak itt el szemünk előtt. Esti órákban a fülemilék dallamos csattogását, mely az erdők átható csendjét májustól nyár közepéig meg-megszakítja, követi a tömör Szt.-Jánosbogár fénye, mely folytonos villámlásként gyors egymásutánban cikázza át az erdők sűrű sötétjét.

És az a sok meleg forrás, mely itt a földből felbugyog, igazolja elmúlt századok évkönyveiben a nép szájaáról és a tapasztalatokról vett hagyományokat, melyek szerint ezer meg ezer szenvedő talált itt gyakran kínos fájdalmaina gyógyulást és enyhülést vigaszt és erőt.

Mily hálára tudta kötelezni a szenvedő emberiséget az örök teremtes az által, hogy ezt a Paradisomot egy csomó meleg kénforráson kívül egy konyhasó-forrással is megáldotta, s mely dacára a kénforrások közvetlen közelségének, minden kénytelen-től menten, rendkívüli bőségben, hangos morajjal, kavargatásban szökik föl egy mézkeszakadékból. Monarchiánkban ez egyedüli a maga nemében.

Már a rómaiak nagy hálával voltak ezért eltelve hiszen ők vették a sziklába, melyből a meleg forrás, kibugyog, Herkules-nek, a személyesített erőnek szobrát, melynek szakadozott körvonalai még ma is tisztán láthatók. Kár hogy a tisztelet és hála e szimbóluma az itteni parasztság nál elterjedt babonának idővel egészen áldozatul esik, a mennyiben az arról ugyszólván naponta lehomsolt köport panacea gyanánt különféle bajok ellen az ásványvízzel isszák.

Jóllehet a fürdő a kénforrásoknak köszöni nagy hírnevét mégis már a konyhasó forrás magában véve is elég lett volna arra, hogy a hírnevét számára biztosítsa. A meleg források, melyek itt egész 56 C. foknyi hőmérsékletben buzognak föl, jól berendezett fürdőházakban mint fürdő, zuhanymasszázs, belelegzési kúra, jönnek alkalmazásba és sokféleképpen használatnak ivó kúrára is.

Az egyes kúrák fokozására alkalmazzák a sokféle masszázst, svéd gyógytornázást, villamoságot pólyákat.

A kénforrás különösen ajánlatosnak és mindenkor jó eredménnyel járnak köszvény-nél, akár fürdő alakjában, akár mint ivó kúra és zuhanymasszázs, a mennyiben a megszabott életrend betartása mellett kitű-

nően hatnak. De joggal ajánlhatók idült izom- és csukló-csúsnál is, csonttörések után és ankylosisnál, ischiásnál, idült bőrküteseknél, idült higanymérgezésnél és ősidők óta mint a higany kúra hatalmas támogató eszköze szerepelt. A konyhasó-forrás különösen görvélkórúknál, ráchitisnál, anamaánál ajánlható és a női medencze-szervek legkülönbözőbb idült betegségeinél majdnem mindig meglepő eredménnyel jár. Továbbá különösen olyan betegek nézve ajánlatos, akik a kénfürdőt nem állják ki.

Daczára annak, hogy az évadot hivatalosan csak május hó 15-én nyitják meg, a fürdők és szállók, a legnagyobb kényelemmel berendezve, a fürdő-vendégeknek egész éven át rendelkezésükre állanak.

A nyári idény alatt a gyógyház, különösen a táncz, zene, olvasó és társalgó-terem, gyakorolják a legnagyobb vonzó erőt és ezek képezik az idegenek találkozó helyét. Esténként a katonazenekar vidám hangjai mellett a vendégek ifja örege tánczban és dalban keresi lelke felfrissülését. A nemzetközi fürdő közönség eleven zürzavara itt feszítenélv érvényesül.

Könyvtár, olvasószoba számtalan napi és képes lappal, tombola, színház, lawntennis, kirándulások a hegyek közé, séták a völgyben és hajútak a Vaskapu csatornához, Kazán-szoroshoz és a fürdőhely messze környékére minden idegennek elég változatosságot és szórakozást nyújtanak.

Évek sora óta a Herkulesfürdő téli fürdővendégeinek száma is egyre nő, s ezt a fürdő enyhe telének, melyben ritka a hideg és havas nap, 14. C. átlagos évi hőmérsékletének és védett fekvésének, valamint forrásai világhírének köszönhetni.

A fürdőhely lelke lovag Vest Ede vezérigazgató mindenkor élénk részt vesz a fürdőhely érdekeinek fokozásában és ápolásában. minék elismerésül legmagasabb helyekről a vaskoronarenddel, a porosz korona renddel és más rendjelekkel lett kitüntetve. A derék, kötelességtudó fürdő-kezelőség, melynek élén lovag Karwinski Gusztáv fürdőigazgató áll, gondoskodik arról, hogy a fürdővendégeknek mindenkor jól legyen szolgálatukra, és hogy a telep a leghíresebb világfürdőkkel egy színvonalon maradjon.

E sorok írója, a ki maga is egészségét köszönheti Herkulesfürdőnek, csak azt csodálja: miért nem választják költők és regényírók ezt az istenáldotta helyet leg-szebb történeteik színhelyévé?

Jules.

A tizenharmadik.

— Francia humoreszk. —

Szülöimnek tizenharmadik gyermeke vagyok. Mikor megszülettem, atyámnak egy úgynevezett jó barátja tanácsolta, hogy a különös körülmény föl legyen tűntetve nevemben. Atyám — nem hiába, hogy gimnáziumi tanár volt, — szót fogadott s a latin Tercius Decimus (tizenharmadik) nevet adta nekem.

Huszonégy éves koromban beleszerettem egy angyalba. Neve Klára volt, de a család tagjai, valamint azok, a kiknek kilátásuk volt családtaggá lenni, Klárikának hívták. Klára mindenkit elbájosított. Életének tizen-nyolczadik évét taposta, állandóan könnyű fehér ruhát viselt, de dicsekedhetett azzal is, hogy atyja vagyonos ember hírében állott. Mikor szerelmet vallottam neki, szemérmesen lesütötte szemét s így szólt:

— Beszéljen a — papával! ...

Két hónappal később egyike voltam a halandók legboldogabbjainak. Engedélyt nyertem, hogy öt naponként meglátogathassam s estenként csak bizonyos órázással a késői időre, tudtak tőle eltávolítani.

Egy szép alkonyatkor együtt ültünk fehér ruhás arámmal az ebédlő szobában. Rövid idő múlva egy diáksapkás fiatal ember lépett be hozzánk.

— Hurrá Klára! — kiáltott jókorát és minden teketória nélkül csókot nyomott angyalom kíváncsatos ajkára. E közben felem sandított s én e sunyi tekintetből ezt olvastam ki: »Mily kellemetlen véletlennek köszönhetem e szerencsét!«

Egymásnak bemutatlak benneteket, — mondá Klára. Ez itt Róbert bátyám, ki a bonni egyetemről tért éppen haza, ez meg itt jegyesem, Uniers Tertius Decimus ar.

— Ön egy ősrégi római? — kérde a diáksapkás ifju.

— Hogyan?

— Oly latinos neve van.

— Hajja, atyám gimnáziumi tanár volt, — feleltem büszkeségtől eltelve.

— Tertius Decimus, — folytatta fejcsóválgatások között Róbert, — különös név. Mondja kérem, szerencsétlen ön?

— Ugyan mi jut eszedbe kiáltoit közbe Klára. Távozz ismét, jobb lesz!

— Ne ingereld fel magad! — kérte őt Róbert. Csak azért kértem, mert Tertius Decimus annyit jelent, mint tizenharmadik, azt pedig mindenki tudja, hogy a tizenharmadik szám szerencsétlen szám. Ha leány volnék, nem szeretnék Tizenhármassé ténasszony lenni, annyit mondhatok!

E szavak után gunyos mosolylyal hagyta el a szobát.

Klára két orcájáról letűnt a rózsás pir. Aggódra kérdezte:

— Igaz ez?

— Nevem kétségkívül azt jelenti, hogy »tizenharmadik«.

Klára elsápadt.

— Borzasztó! — kiáltott föl, ezt nem tudtam. Oh bár megtanultam volna latinul. Kedves barátom, nekem oly visszatetsítő a tizenharmadik szám. Egész családnak irtózik, remeg tőle. Sohasem ülünk tizenhármán az asztalnál, inkább behivatunk az utcáról egy hordárt s fizetünk neki, amért tizen-negyediknek eszik velünk ... A hónap tizenharmadik napján sehoval sem megyünk. Egyik nagybátyám kártyát vettettelt magának s rá éppen tizenhárom év múlva meghalt ... Kanári madarunkat tizenhárom éves korában ellopták tőlünk. Szóval — Isten látja lelkemet — Tizenhármassé asszony nem lehet belőlem.

Nem maradt számomra egyéb hátra, mint jó nevelés szerint elbucsuizni s a jegygyűrűt — tizenhárom karatos! — neki visszaküldeni. Három hónappal később Klára férjhez ment: egy hetven esztendőss millió-mos vette el őt, de a házasságkötés után az öreg mégsem tette meg neki azt a szíveséget, hogy meghaljon s a milliókat hátrahagyja. Ellenkezőleg két év múlva megbuktak vállaltai s vagyonát egy krajczárig elvesztette.

Én még egyre a szerelem betege voltam s azért elhatároztam, hogy kivándorlok Ausztráliába. Ugy véltem, hogy fájdalmamat csak egy hosszú utazás képes enyhíteni. Helyet foglaltam a »Colombus« nevű tengeri hajón s az utasok névkönyvébe Uniers Títus Dárius írtam, mivel csomagjaimon mindenütt U. T. D. jelzés állott.

Alig hogy a hajóra léptem, egy kéz érinti meg vállamat, melynek tulajdonosa, egy tengerésztszist, megszólított:

— Mi keresni valód itt, Uniers barátom? Téged ugyan nem reméltelek volna a mi hajónkon.

Megismertem őt, egykori iskolapajtásom volt, a ki tanulmányai végeztével a tengerész-pályára lépett.

— Még most is viseled akkori nevedet? — kérde tőlem. Engedd tanácsolnom. mondj le róla, mert a tengerész népség babonás s ha valami történnék utunkban, csak téged okozna érte. Nem tudom, nem ténne-e Jónassá s azután még az is kérdés, vajon kibocsátana-e ujból a czethal?